

Відповіді на завдання 2-го етапу олімпіади з правознавства - 9 клас:

Завдання 1.

1. В. 2. А. 3. В. 4. Г. 5. Г. 6. Г. 7. Б. 8. Г. 9. А. 10. Б.

Завдання 2.

1. чинних розділені
2. державної виконання
3. особистість здебільшого
4. державної забезпечення
5. соціальні суспільних

Завдання 3.

1. Відмінні ознаки президентської республіки та парламентської республіки

1. Якщо у парламентській республіці вся повнота влади фактично зосереджується у руках парламенту, то у президентській республіці має місце фактичне зосередження реальних важелів впливу на суспільство в руках президента.
2. Якщо у парламентській республіці вибори глави держави є непрямими (президента обирає парламент), то в президентській республіці глава держави обирається всенародно.
3. Якщо у парламентській республіці президент є тільки главою держави і виконує головним чином представницькі функції, то в президентській республіці президент є не тільки главою держави, а і главою виконавчої влади, особисто очолює уряд.
4. Якщо у парламентській республіці уряд формується парламентом, то у президентській – президентом.
5. У президентській республіці, на відміну від парламентської, уряд не є відповідальний перед парламентом, останній не може оголосити йому вотум недовіри.

2. Відмінні ознаки правового звичаю (далі - ПЗ) та правового прецеденту (далі - ПП)

1. Якщо ПП приймається на основі розгляду судом чи адміністративним органом держави конкретної справи, то ПЗ виникає у результаті багаторазового повторення людьми певних дій.
2. Якщо ПП є чинним з моменту прийняття відповідного рішення або вступу його у законну силу, то ПЗ – з моменту санкціонування державою.
3. ПЗ може бути джерелом міжнародного права, а ПП як правило – ні.
4. Якщо ПП може існувати у соціально неоднорідному суспільстві, в рамках якого виникає держава, то ПЗ як у додержавний період так і у той період, коли існує держава.
5. ПЗ існує як правило у неписаному вигляді, а ПП – у писаному.

3. Відмінні ознаки органів державної влади та органів місцевого самоврядування

1. Повноваження органів державної влади значно ширші, ніж повноваження органів місцевого самоврядування. Для прикладу, органи місцевого самоврядування, на відміну від державних органів не виконують судових функцій.
2. Види органів державної влади, визначені законодавством, в обов'язковому порядку мають бути створені, а стосовно органів місцевого самоврядування можуть бути винятки. Наприклад, органи самоорганізації населення можуть і не створюватися.
3. В органах державної влади працівники цих органів виконують свої повноваження виключно на платній основі, а в органах місцевого самоврядування відповідні повноваження можуть виконуватися і на громадських засадах.
4. Якщо органи державної влади видають закони і підзаконні акти, то органи місцевого самоврядування - тільки підзаконні акти.
5. Щодо деяких працівників органів державної влади існує заборона щодо їх вступу до політичних партій, стосовно посадових осіб органів місцевого самоврядування така заборона відсутня.

Завдання 4.

1. 1В; 2Г; 3А; 4Д. 2. 1В; 2Г; 3А; 4Д.

Завдання 5. Задачі

Задача № 1

Держава є абсолютною монархією. Держава є унітарною. Режим у державі є тоталітарним.

Задача № 2

Ситуація 1. Суб'єктами є Марина і магазин як юридична особа. Об'єктом є дії по передачі придбаного товару (книги). Юридичний зміст правовідносин становить право Марини вимагати передачу їй речі продавцем товару і обов'язок покупця заплатити за покупку, а також право продавця вимагати передачі грошей та обов'язок передати книгу. Юридичним фактом є договір купівлі – продажу як різновид правочину.

Ситуація 2. Суб'єктами правовідносин є Ернест та Кравчук. Об'єктом є знайдений Ернестом паспорт. Юридичний зміст правовідносин становить право Кравчука вимагати повернення загубленої речі та обов'язок Ернеста цю річ повернути або її власнику або ж передати до органів внутрішніх справ. Юридичним фактом є юридичний вчинок - знахідка.

Завдання 6.

Підстави набуття громадянства:

- 1) за народженням;
- 2) за територіальним походженням;
- 3) внаслідок прийняття до громадянства;
- 4) внаслідок поновлення у громадянстві;
- 5) внаслідок усиновлення;
- 6) внаслідок встановлення над дитиною опіки чи піклування, влаштування дитини в заклад охорони здоров'я, заклад освіти або інший дитячий заклад, у дитячий будинок сімейного типу чи прийомну сім'ю;

- 7) внаслідок встановлення над особою, визнаною судом недієздатною, опіки;
- 8) у зв'язку з перебуванням у громадянстві України одного чи обох батьків дитини;
- 9) внаслідок визнання батьківства чи материнства або встановлення факту батьківства чи материнства;
- 10) за іншими підставами, передбаченими міжнародними договорами України.

Правила оцінювання завдань

Завдання 1. Тести оцінюються в 1 бал або в 0 балів.

Завдання 2.

Кожне правильно вставлене слово оцінюється в 1 бал.

Завдання 3.

Кожне порівняння оцінюється у 5 балів.

Завдання 4.

Кожна логічна пара оцінюється у 4 бали, по 1 балу за кожен правильно встановлену логічну пару.

Завдання 5.

Задача № 1.

Задача оцінюється у 4 бали. 1 бал, якщо буде визначено, що має місце монархічна форма правління, ще один бал, якщо буде вказано, що ідеться про абсолютну монархію, а також по одному балу за правильно визначену форму державного устрою та правильно визначений вид державного режиму.

Задача № 2.

Задача оцінюється у 8 балів, по одному балу у кожній із ситуацій за кожен правильно визначений елемент правовідносин та юридичний факт.

Завдання 6.

Кожен правильно названий суб'єкт оцінюється в 1 бал.

Максимальна кількість балів за виконання всіх завдань – 65

Відповіді на завдання 2-го етапу олімпіади з правознавства – 10 клас:

Завдання 1.

1. В. 2. А. 3. А. 4. Б. 5. В. 6. Г. 7. А. 8. Г. 9. В. 10. В.

Завдання 2.

1. суверенна юридичних
2. розгалужена самими
3. суб'єктів об'єкт.....
4. неурегульованізастосування
5. обов'язок одним

Завдання 3.

1. Відмінні ознаки федерації та конфедерації

1. Якщо федерація є союзною державою, то конфедерація – це союз незалежних держав.
2. Федерація може створюватися як на основі конституції, так і на основі договору, може бути також конституційно – договірною, у той час як конфедерація може створюватися тільки на основі договору.
3. Конфедерація, на відміну від федерації, є нестійким об'єднанням, вона або розпадається, або перетворюється у федерацію.
4. Із складу федерації, на відміну від конфедерації, не можна вийти (виняток Канада, конституція якої допускає вихід із федерації після проведення референдуму у суб'єкті федерації).
5. У федерації існує подвійне громадянство, а у конфедерації немає свого громадянства.
6. У конфедерації, на відміну від федерації, центральні органи влади є похідними, тобто вони формуються вищими органами суб'єктів конфедерації, а не виборцями, які проживають у суб'єктах конфедерації.
7. Між вищими органами конфедерації та органами влади складових конфедерації переважають координаційні зв'язки, а між вищими органами федерації та органами влади суб'єктів федерації переважають субординаційні зв'язки.
8. Між правовими системами складових конфедерації, на відміну від правових систем суб'єктів федерації, можуть існувати суттєві відмінності.
9. Конфедерація, на відміну від федерації, не є самостійним суб'єктом міжнародних відносин.
10. Спільний бюджет конфедерації складається з внесків членів конфедерації, а бюджет федерації складається з податків, платниками яких є жителі усіх суб'єктів федерації.

2. Відмінні ознаки припинення трудового договору (далі - ТД) за угодою сторін та за бажанням працівника

1. Для звільнення працівника за власним бажанням цілком достатньо лише його волевиявлення – через два тижні після подання роботодавцю відповідної заяви він може без будь-яких несприятливих для себе наслідків вже не виходити на роботу, незалежно від ставлення до його звільнення роботодавця; а обов'язковою умовою для припинення ТД за угодою сторін є наявність взаємного волевиявлення як працівника, так і роботодавця, яке спрямоване на припинення трудових відносин.
2. За угодою сторін може бути припинено, як правило, тільки строковий ТД або ТД укладений на час виконання певної роботи, а за бажанням працівника може бути припинено також безстроковий ТД.
3. Припинення ТД за бажанням працівника, на відміну від припинення ТД за угодою сторін, може здійснюватися всупереч волі однієї із сторін трудових відносин.
4. При звільненні за угодою сторін не потрібно попередження від працівника за два тижні, як це передбачено при його звільненні за власним бажанням.
5. Якщо має місце припинення ТД за бажанням працівника, то строк припинення трудових відносин визначається у законі (2 тижні, а в окремих випадках строк, про який просить працівник), а при припиненні ТД за угодою сторін строк припинення трудових відносин визначається самими сторонами за їх домовленістю.
6. При припиненні ТД за бажанням працівника має бути подана письмова заява, а форма угоди сторін про припинення ТД, як правило, є усною.
7. Якщо роботодавець і працівник вже домовилися між собою про припинення трудових відносин, то анулювання такої домовленості може мати місце лише у разі їх взаємної згоди на це, а якщо працівник подав заяву на звільнення, то до моменту видачі наказу про звільнення він може анулювати таку заяву в односторонньому порядку.
8. Якщо ТД припинено за бажанням працівника, то виплата допомоги по безробіттю триває 90 календарних днів, а у випадку припинення ТД за угодою сторін виплата допомоги по безробіттю здійснюється 360 днів.

3. Відмінні ознаки необхідної оборони (далі - НО) та крайньої необхідності (далі - КН)

1. Шкода у разі НО може бути заподіяна тільки тому, хто посягає, а у випадку КН вона, як правило, завдається третім особам, тобто не особі, яка здійснила посягання, і не власним інтересам особи, котра заподіяла шкоду в стані КН.
2. У випадку КН завдана шкода має бути менша, ніж відвернута або рівноцінна відвернутій, а за НО вона може бути навіть більшою ніж та, яка могла б бути заподіяна посягання за умови, що межі НО не було перевищено.
3. За НО шкода, завдана посяганням, не підлягає відшкодуванню, а в разі КН суд може покласти обов'язок щодо відшкодування завданої шкоди на особу, яка її завдала або на осіб, в інтересах яких вона заподіяна.
4. У випадку КН небезпека не може бути відвернена іншим шляхом, окрім заподіяння шкоди, а при НО можливі інші способи уникнення небезпеки від посягання. Іншими словами право на КН, на відміну від права на НО, не є абсолютним.
5. Якщо джерелом небезпеки за КН можуть бути будь-які фактори, однак здебільшого це є дія стихійних сил, механізмів, тварин, то джерелом небезпеки при НО є лише суспільно небезпечне посягання, що вчиняється фізичною особою.

Завдання 4.

1. 1В; 2Д; 3Б; 4А. 2. 1А; 2В; 3Г; 4Б.

Завдання 5.

Задача № 1

1. Громадський порядок. 2. Громадська безпека. 3. Суспільні відносини, що забезпечують свободу совісті і віросповідання.
4. Суспільні відносини з охорони суверенітету України, цілісності і недоторканності її кордонів.

Задача № 2

Батьки Мирона мають рацію (1 бал). Те, що Мирон досяг 16 років і працює за трудовим договором не є достатніми підставами для надання йому повної цивільної дієздатності, маючи яку, він міг би укласти позики без згоди батьків. Потрібен ще один юридичний факт, **а саме рішення органу опіки і піклування (2 бали).** Законодавець зазначає, що в описаній ситуації надання повної цивільної дієздатності провадиться за рішенням органу опіки та піклування **за заявою заінтересованої особи** (у нашому випадку Мирона) **за письмовою згодою батьків.** У разі відсутності такої згоди повна цивільна дієздатність може бути надана **за рішенням суду (3 бали)** (ст.35 ЦК України). Тож при роз'ясненні спору між батьками Мирона і позикодавцем слід виходити з того, що хлопець має **неповну** цивільну дієздатність, **вийшовши за межі якої,** він уклав згаданий договір позики **(2 бали)** (ст.32 ЦК України). Законодавець зазначає, що правочин, вчинений неповнолітньою особою за межами її цивільної дієздатності без згоди батьків, **може бути визнаний судом недійсним** за позовом заінтересованої особи, насамперед батьків **(2 бали)** (ст.222 ЦК України).

Завдання 6.

Підстави припинення трудового договору:

- 1) угода сторін;
- 2) закінчення строку крім випадків, коли трудові відносини фактично тривають і жодна з сторін не поставила вимогу про їх припинення;
- 3) призов або вступ працівника або роботодавця - фізичної особи на військову службу, направлення на альтернативну (невійськову) службу, крім випадків, коли за працівником зберігаються місце роботи, посада.
- 4) розірвання трудового договору з ініціативи працівника, з ініціативи роботодавця або на вимогу профспілкового чи іншого уповноваженого на представництво трудовим колективом органу;
- 5) переведення працівника, за його згодою, на інше підприємство, в установу, організацію або перехід на виборну посаду;
- 6) відмова працівника від переведення на роботу в іншу місцевість разом з підприємством, установою, організацією, а також відмова від продовження роботи у зв'язку із зміною істотних умов праці;
- 7) набрання законної сили вироком суду, яким працівника засуджено до позбавлення волі або до іншого покарання, яке виключає можливість продовження даної роботи;
- 8) укладення трудового договору (контракту), всупереч вимогам Закону України "Про запобігання корупції", встановленим для осіб, які звільнилися або іншим чином припинили діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, протягом року з дня її припинення;
- 9) з підстав, передбачених Законом України "Про очищення влади";
- 10) набрання законної сили рішенням суду про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави стосовно особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування;
- 11) підстави, передбачені трудовим договором з нефіксованим робочим часом, контрактом;
- 12) смерть роботодавця - фізичної особи або набрання законної сили рішенням суду про визнання такої фізичної особи безвісно відсутньою чи про оголошення її померлою;
- 13) смерть працівника, визнання його судом безвісно відсутнім або оголошення померлим;
- 14) відсутність працівника на роботі та інформації про причини такої відсутності понад чотири місяці поспіль.

Правила оцінювання завдань

Завдання 1. Тести оцінюються в 1 бал або в 0 балів.

Завдання 2.

Кожне правильно вставлене пропущене слово оцінюється в 1 бал..

Завдання 3.

Перше порівняння оцінюється у 5 балів, друге у 4 бали по 0,5 бала за кожен правильно визначений пункт порівняння, третє порівняння оцінюється у 5 балів, по 1 балу за кожен правильно визначений пункт порівняння.

Завдання 4.

Кожна логічна пара оцінюється у 4 бали, по 1 балу за кожен правильно встановлену логічну пару.

Завдання 5.

Задача № 1.

Задача оцінюється у 4 бали, по 1 балу за кожен правильно визначений об'єкт правопорушення.

Задача № 2.

Задача оцінюється у 10 балів.

Завдання 6.

Кожна правильно названа підстава про позбавлення батьківських прав та кожен правильно названий правовий наслідок позбавлення батьківських прав оцінюються в 1 бал.

Максимальна кількість балів за виконання всіх завдань – 70

Відповіді на завдання 2-го етапу олімпіади з правознавства - 11 клас:

Завдання 1.

1. А. 2. Б. 3. Б. 4. Б. 5. Г. 6. В. 7. Г. 8. А. 9. А. 10. Б.

Завдання 2.

1. компетентностей професійних
2. державного договірній
3. письмове остаточному
4. (відчужувача) власності
5. колективу правових

Завдання 3.

1. Відмінні ознаки правової держави (далі - ПД) та соціальної держави (далі - СД)

1. Якщо СД встановлює систему захисту основних громадянських прав і свобод, то ПД - забезпечує гарантування певного спектру цих прав.
2. Якщо головним принципом ПД є принцип верховенства права, то головним принципом СД є принцип соціальної справедливості.
3. Якщо ПД не втручається у процес розподілу чи перерозподілу суспільного багатства та природних ресурсів, то СД - цим займається, але поважає при цьому такі юридичні норми, як рівноправність усіх форм власності, недоторканність приватної власності, персональна відповідальність.
4. ПД і СД різними шляхами забезпечують благо кожного окремого індивіда.
5. СД з необхідністю за своїм визначенням має бути правовою, але не кожна ПД є СД.

2. Відмінні ознаки рішень та висновків Конституційного Суду

1. Якщо рішення приймаються як Великою палатою КСУ, так і Сенатом, то висновки надаються тільки Великою палатою.
2. Якщо рішення ухвалюються щодо конституційного подання і конституційної скарги, то висновки надаються щодо конституційного звернення.
3. Не співпадають суб'єкти права на звернення до КСУ з питань ухвалення рішень та з питань надання висновків.
4. Рішення, які приймаються КСУ, стосуються виключно нормативно-правових актів, а висновки також міжнародно-правових актів, діяльності ВРУ щодо додержання конституційної процедури розслідування і розгляду справи по усуненню Президента України з поста в порядку імпичменту та деяких інших питань.
5. Задля виконання рішення, на відміну від виконання висновку, КСУ може видавати забезпечувальні накази, які

3. Відмінні ознаки надурочних робіт (далі - НР) та робіт за сумісництвом (далі - РЗС)

1. Якщо при РЗС працівник виконує трудові функції за двома і більше трудовими договорами, то при виконанні НР працівник виконує обов'язки за одним трудовим договором.
2. Щодо РЗС ініціатива може виходити як від працівника, так і від роботодавця, а ініціатива щодо НР може виходити тільки від роботодавця.
3. НР, на відміну від РЗС, мають місце здебільшого при наявності надзвичайних обставин.
4. Якщо НР оплачуються у подвійному розмірі, то робота за сумісництвом оплачується по звичайних ставках за фактично виконану роботу в одинарному розмірі.
5. НР, на відміну від РЗС, можуть проводитись тільки з дозволу виборного органу профспілки.

Завдання 4.

1. 1Д. 2А. 3Б. 4В. 2. 1Д; 2В; 3Б; 4А.

Завдання 5

Задача № 1.

1. Відмова від права власності. 2. Конфіскація. 3. Звернення стягнення на майно за зобов'язаннями власника.
4. Визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави.

Задача № 2

Дана ситуація врегульована нормами цивільного права (інститут спадкування) та сімейного права (інститут майнових прав та обов'язків подружжя). Згідно норм сімейного права все майно придбане за час шлюбу є об'єктом права спільної сумісної власності. Той факт, що право власності на будинок було оформлено на одного з подружжя не скасовує режиму спільної сумісної власності подружжя на житлове приміщення придбане ним під час перебування у шлюбі. Отже, будинок у рівних частках належав Борису та Клавдії. Тому Борис міг заповісти лише ½ будинку. Таким чином цей заповіт є частково недійсним. Тобто за цим заповітом Владислав міг успадкувати не весь будинок, а тільки його половину. Однак Владислав не міг відмовитися від спадщини на користь своєї бабусі, оскільки згідно норм цивільного права спадкоємець за заповітом має право відмовитися від прийняття спадщини тільки на користь іншого спадкоємця за заповітом. Згідно норм цивільного права у разі відмови від спадщини спадкоємця за заповітом, спадкування відбувається за законом. При наявності першої черги спадкоємців спадщина переходить до них. Згідно норм цивільного права спадкоємцями першої черги є діти спадкодавця, той з подружжя, хто його пережив та батьки. Оскільки у спадкодавця було двоє спадкоємців першої черги (вдова і дочка), то вони обоє успадкували частки будинку, вартість яких дорівнювала 60 тисячам гривень. Такий висновок можна зробити з того, що вони продовжували мешкати у будинку після відкриття спадщини, тобто вступили у фактичне володіння та управління майном,

інакше кажучи прийняли спадщину шляхом вчинення конклюдентних дій. Після смерті Катерини її частку успадкували мати, син та чоловік. Тобто кожен з них успадкував частку будинку, яка дорівнювала 20 тисячам. Таким чином, на момент смерті Клавдії вона була власником частки будинку, яка дорівнювала 200 тисячам гривень, а Владислав і Дмитро були власниками частки будинку вартістю по 20 тисяч кожен. Після смерті Клавдії, яка заповіту не залишила, єдиним її спадкоємцем за правом представлення був Владислав, оскільки він прийняв спадщину шляхом вчинення конклюдентних дій. Отже, йому належала частка будинку вартістю 220 тисяч гривень, а його батькові частка будинку вартістю 20 тисяч гривень.

Завдання 6.

Перелік обставин, що виключають кримінальну відповідальність:

1) необхідна оборона; 2) уявна оборона; 3) затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення; 4) крайня необхідність; 5) фізичний або психічний примус; 6) виконання наказу або розпорядження; 7) діяння пов'язане з ризиком; 8) Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально протиправної діяльності організованої групи чи злочинної організації; 9) Виконання обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України.

Правила оцінювання завдань

Завдання 1. Тести оцінюються в 1 бал або в 0 балів.

Завдання 2.

Кожне пропущене слово оцінюється в 1 бал.

Завдання 3.

Кожне порівняння оцінюється у 5 балів.

Завдання 4.

Кожна логічна пара оцінюється у 4 бали, по 1 балу за кожен правильно встановлену логічну пару.

Завдання 5.

Задача № 1.

Задача оцінюється у 4 бали, по 1 балу за кожен правильно визначену підставу припинення права власності.

Задача № 2.

Задача оцінюється в 9 балів. **1 бал** необхідно виставити, якщо будуть правильно визначені галузі права та правові інститути, які врегульовують дану ситуацію. **1 бал** треба виставити, якщо буде зазначено, що згідно норм сімейного права все майно придбане за час шлюбу є об'єктом права спільної сумісної власності. **1 бал** необхідно виставити, якщо буде надано пояснення стосовно збереження режиму спільної сумісної власності на майно, придбане подружжям за час перебування у шлюбі незалежно від того, що право власності на будинок було оформлено на одного з подружжя. **1 бал**, якщо буде зазначено причину часткової недійсності заповіту. **1 бал**, якщо буде пояснено чому Владислав не міг відмовитися від спадщини на користь своєї бабусі. **1 бал** треба виставити за визначення способу спадкування у тому випадку, якщо не може відбутися спадкування за заповітом. **1 бал**, якщо буде пояснено з якої причини вдова і дочка успадкували майна на суму по 60 тисяч гривень. **1 бал**, якщо буде визначено коло спадкоємців за Катериною. **1 бал**, за визначення частки сина і батька у праві власності на будинок після смерті Клавдії.

Завдання 6.

Кожен правильно названий вид забезпечення виконання зобов'язання оцінюється в 1 бал.

Максимальна кількість балів за виконання всіх завдань – 65